

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακές Σπουδές		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΙΣΤΚ 383	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ε' και εξής
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΠΟΡ: ΕΘΝΟΣ, ΤΑΞΗ, ΦΥΛΟ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	6
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων</i>	Ειδίκευσης [Σεμινάριο]		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	ΙΣΤΚ120, ΑΘΛΚ214, ΦΥΡΚ293 & ΥΓΑΚ210 ή [εναλλακτικά] ΙΣΤΚ218		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά (Οι φοιτητές/φοιτήτριες ERASMUS που δεν έχουν επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν την εργασία τους στα αγγλικά ή τα γαλλικά.)		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	Το μάθημα διαθέτει ιστοσελίδα στο students-web (https://classweb.cc.uoc.gr/) και στο Moodle (https://elearn.uoc.gr/course)		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος. Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α - Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης - Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β - Περληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων
Γνώσεις: Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του εν λόγω μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να: - έχουν εξοικειωθεί με την ιστορικότητα της σωματικής άσκησης γενικά, της γυμναστικής και του αθλητισμού ειδικότερα, δραστηριότητες που υπάρχει η τάση να αντιμετωπίζονται ως πρωτίτως «φυσικές» και άρα αυτονόητες - έχουν εξοικειωθεί με ένα ευρύ φάσμα ερευνητικών προσεγγίσεων και ερμηνευτικών προτάσεων με τα οποία μελετούν σήμερα η ιστορία και γενικότερα οι κοινωνικές επιστήμες την γυμναστική

και τα σπορ, ως κοινωνικά και πολιτισμικά φαινόμενα επίσης πολυδιάστατα και στενά συνυφασμένα με αυτό που αποκαλούμε νεωτερικότητα

- έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις για τις κεφαλαιώδεις διαφορές ανάμεσα στις πρακτικές άθλησης του αρχαίου ελληνικού και ρωμαϊκού κόσμου ή στα παραδοσιακά προνεωτερικά (μεσαιωνικά) παιχνίδια, λαϊκά και της αριστοκρατίας, και σε αυτό που εννοούμε και ασκούμε στις νεότερες και σύγχρονες κοινωνίες ως «γυμναστική» και «σπορ»
- έχουν αποκτήσει εξειδικευμένες γνώσεις για τη σταδιακή συγκρότηση, από τον 18^ο αιώνα και εξής, των ιστορικά νέων φαινομένων της «φυσικής αγωγής», των αγωνιστικών ομαδικών παιχνιδιών («sport») και γενικότερα του αυστηρά κανονικοποιημένου και θεσμοποιημένου αθλητισμού των ίσων ευκαιριών και του «ρεκόρ», στις δυτικοευρωπαϊκές κοινωνίες αρχικά, ευρύτερα στον κόσμο αργότερα, και πώς κυριαρχούν σήμερα στις δραστηριότητες του «ελεύθερου χρόνου», τη μαζική κουλτούρα και την κοινωνία του θεάματος
- έχουν κατανοήσει πώς ο μετασχηματισμός των παραδοσιακών και βίαιων σωματικών αναμετρήσεων σε «πολιτισμένα» σπορ εξελίσσεται παράλληλα και διαντιδρά με νεωτερικούς μετασχηματισμούς σε άλλα πεδία, όπως π.χ. στο κράτος (ισχυρό συγκεντρωτικό κράτος), στο σύστημα διακυβέρνησης (κοινοβουλευτισμός) ή στην οικονομία (βιομηχανικός καπιταλισμός)
- έχουν κατανοήσει πώς η ανάπτυξη της γυμναστικής και των σπορ συνδέεται στενά με νέες/νεωτερικές κατηγορίες και προσλήψεις διασύνδεσης/διαφοροποίησης των ανθρώπων, την κοινωνική τάξη και το έθνος, αλλά και με άλλες διαιρέσεις και ταυτότητες -έμφυλες, ηλικιακές (η ανάδυση της «νεολαίας»), κ.ά.

Δεξιότητες – ειδικές ικανότητες:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του εν λόγω μαθήματος, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες αναμένεται να:

- έχουν αναπτύξει δεξιότητες διεπιστημονικού χαρακτήρα που τους επιτρέπουν να επιχειρούν συγκρίσεις προσεγγίσεων μεταξύ κοινωνικής ιστορίας, κοινωνιολογίας και άλλων κοινωνικών επιστημών, εν προκειμένω, στη μελέτη των πρακτικών σωματικής άσκησης, και ειδικότερα της γυμναστικής και των σπορ
- είναι σε θέση να συγκεντρώσουν και να ερμηνεύσουν στοιχεία σχετικά με την ιστορία αλλά και την κοινωνιολογία του αθλητισμού και της γυμναστικής, και γενικότερα σχετικά με πρακτικές της σωματικής κουλτούρας, οι οποίες εξακολουθούν να μην θεωρούνται αυτονόητα σημαντικό πεδίο των κοινωνικών επιστημών
- είναι σε θέση να διακρίνουν μεθοδολογικά και θεωρητικά ζητήματα γύρω από το κοινωνικό, πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο γένεσης του οργανωμένου αθλητισμού με κύριο στόχο τις ανταγωνιστικές αξίες της μέτρησης, της ποσοτικοποίησης και του ρεκόρ, επαυξάνοντας έτσι την κριτική τους σκέψη απέναντι σε ένα φαινόμενο τόσο βαθιά μυθοποιημένο και εξιδανικευμένο ώστε να συσκοτίζεται η δομική του σχέση με χαρακτηριστικά των κοινωνιών που το παρήγαγαν
- είναι σε θέση να διακρίνουν μεθοδολογικά και θεωρητικά ζητήματα γύρω από την ιστορικά και κοινωνιολογικά καταγεγραμμένη λειτουργία της γυμναστικής και του αθλητισμού ως πεδίων συμβολικής διάκρισης και αντιπαράθεσης ποικίλων ταυτοτήτων ή κοινωνικών και πολιτισμικών διαιρέσεων, βλέπε ιεραρχιών -λόγω τάξης, έθνους, φύλου, φυλής κλπ-, έτσι ώστε να είναι σε θέση να κατανοήσουν κριτικά πώς το αθλητικό πεδίο μπορεί να εκτρέφει συμπεριφορές εθνικιστικές, ξενοφοβικές, σεξιστικές ή ρατσιστικές.
- είναι σε θέση, ειδικότερα, να διακρίνουν μεθοδολογικά και θεωρητικά ζητήματα γύρω από την ιστορικά προνομιακή σχέση του νεωτερικού αθλητισμού με την ανδρική κοινωνικότητα και πρότυπα του ανδρισμού, τον ιστορικά έμφυλο χαρακτήρα του, ιδίως των ανταγωνιστικών σπορ υψηλών επιδόσεων όπου η πρόσβαση των γυναικών συνοδεύτηκε ιστορικά από απαγορεύσεις και περιορισμούς, έτσι ώστε να είναι σε θέση να αναλύσουν κριτικά σύγχρονες μορφές διακρίσεων λόγω φύλου στο αθλητικό πεδίο.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα,:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

.....

Άλλες...

.....

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον και διεπιστημονικότητα
- Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3)

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το σεμινάριο έχει στόχο να εξοικειώσει τους φοιτητές/φοιτήτριες με την κοινωνική και πολιτισμική ιστορία της γυμναστικής και των σπορ, η οποία μας επιτρέπει να προσεγγίσουμε βαθύτερα και κριτικά βασικές όψεις διαμόρφωσης της νεωτερικότητας. Κατεξοχήν νεωτερικά φαινόμενα, οι θεσμικά οργανωμένες, εξειδικευμένες και αυστηρά κανονικοποιημένες πρακτικές της γυμναστικής και των σπορ εξετάζονται μέσα από την ιστορική τους σχέση με την άνοδο της βιομηχανικής κοινωνίας, του αστικού φιλελεύθερου έθνους-κράτους, της μαζικής κουλτούρας, αλλά και ηγεμονικών νεωτερικών αξιών, όπως το ιδεώδες των ίσων ευκαιριών, οι αξίες της υγείας, της σωματικής ευρωστίας και της ευγονικής, η «ορθολογική» διαχείριση του «σώματος-μηχανή», η άνοδος της βιοπολιτικής. Μέσα σε αυτό το ιστορικό-κοινωνιολογικό πλαίσιο, και σε ένα ευρύ χρονικό ανάπτυγμα που μπορεί να εκτείνεται από τον 18^ο αι. έως την αυγή του 21^{ου} αι., οι φοιτητές/φοιτήτριες καλούνται να διερευνήσουν και να κατανοήσουν τη γυμναστική και τα σπορ ως ιστορικά μεταβαλλόμενα και πολυδιάστατα κοινωνικά και πολιτισμικά φαινόμενα που εμπλέκουν ζητήματα έθνους, τάξης και φύλου· δηλαδή, να τα κατανοήσουν:

- Ως κοινωνικές πρακτικές και θεσμούς των δραστηριοτήτων της αναψυχής (*leisure*) αλλά και ως διακριτό επαγγελματικό «πεδίο» (*field*) προσφοράς και ζήτησης του αθλητικού «προϊόντος», άρρητα συνδεδεμένο με άλλα πεδία, όπως το κράτος, η πολιτική, η αγορά
- ως εστίες παραγωγής λόγων (*discourses*) και καθεστώτων αλήθειας για το σώμα, την ανθρωπίνη διαφορά -βλέπε ιεραρχία-, την υποκειμενικότητα, την ταυτότητα,
- ως ενσώματα πολιτισμικά γούστα (*habitus*) και πρακτικές, και ως μηχανισμούς διάκρισης (*distinction*) που επιτελούν συμβολικά ποικίλες κοινωνικές και πολιτισμικές ταυτοποιήσεις και διαιρέσεις, ταξικές, εθνικές ή εθνοτικές, έμφυλες κ.ά.

Θεματικές ενότητες:

1. Εισαγωγικά ζητήματα στο αντικείμενο και την οπτική του μαθήματος

1α. Τί μελετάει σήμερα διεθνώς, και πώς, η κοινωνική ιστορία της σωματικής άσκησης και του αγωνιστικού αθλητισμού;; κριτικές επιστημάνσεις, βασικές παραδοχές, έννοιες/όροι

1β. Οι κοινωνικές επιστήμες απέναντι στο αθλητικό φαινόμενο: το μακρόχρονο αδιαφορία τους για τη μελέτη του αθλητισμού και γενικά των ενσώματων πρακτικών – τα αίτια αυτής της αδιαφορίας: η «φυσικοποίηση» του αθλητισμού και οι επιστημολογικές της συνέπειες.

1γ. Οι απαρχές της μελέτης του παιχνιδιού και της άθλησης ως διακριτού πεδίου της ιστορικής και κοινωνικής έρευνας: πρώιμες ή πρωτοπόρες ιστορικό-κοινωνιολογικές και ανθρωπολογικές συμβολές.

2. Η ιστορικότητα του αθλητισμού, των σωματικών αναμετρήσεων και της φυσικής άσκησης 2α. Απομυθοποίηση της «φυσικότητας» της άθλησης: Σύγκριση των αρχαίων Ολυμπιακών αγώνων με τα χαρακτηριστικά του νεωτερικού αγωνιστικού αθλητισμού, και ο σύγχρονος «ολυμπιακός μύθος» της αναβίωσης – Από τα προνεωτερικά παραδοσιακά παιχνίδια στα μοντέρνα “sport”: μία διαδικασία ρήξης παρά μία ομαλή συνέχεια – αναίρεση της αντίληψης περί διαχρονικότητας και διαπολιτισμικότητας του «σπορ» – έλεγχος της συσποποίησης του αθλητισμού. 2β. Η ιστορική συγκρότηση της νεωτερικής γυμναστικής και των αγωνιστικών παιχνιδιών (1700-1880 περ.): σύνοψη βασικών δεδομένων της ιστορικής έρευνας. Η «κοινωνιογένεση» του “sport” στη Βρετανία του 18 ^{ου} και των αρχών 19 ^{ου} αι. ή αλλιώς, η «αθληματοποίηση» ή «εξαθλητισμός» (sportization) των παραδοσιακών (μεσαιωνικής καταγωγής) σωματικών αναμετρήσεων της αριστοκρατίας και των λαϊκών παιχνιδιών – κοινοβουλευτισμός και «σπορ» στην Αγγλία του 18 ^{ου} αι. – Η «φυσική αγωγή», μια νεωτερική έννοια και πρακτική: ένα νέο αστικό υγιεινιστικό ιδεώδες στην Ευρώπη του Διαφωτισμού – ελευθερία, ισότητα, υγεία: η ανερχόμενη μεσαία τάξη, η αντιπαράθεση με το Παλαιό καθεστώς και η νέα αξία της υγείας/σωματικής ευρωστίας – Γυμναστική, φιλελευθερισμός εθνικισμός και ανδρισμός: η Ευρώπη των εθνών, η «άνοιξη των λαών» και το ανδρικό ιδεώδες του πολίτη-πατριώτη/στρατιώτη (τα παραδείγματα της Γαλλίας και της Γερμανίας) – Το κράτος-παιδαγωγός: σταδιακή ενσωμάτωση της γυμναστικής στα εθνικά συστήματα εκπαίδευσης – Έμφυλες διαστάσεις: μια ήπια σωματική άσκηση για την ιδιαίτερη «φύση» των κοριτσιών. 3. Συζήτηση καίριων συμβολών στην ιστοριοποίηση της σωματικής άσκησης και κουλτούρας: 3α. Ο «εξαθλητισμός» των παραδοσιακών σωματικών παιχνιδιών συσχετικά προς νεωτερικούς μετασχηματισμούς σε άλλα πεδία: διαφορετικά ερμηνευτικά σχήματα και έννοιες στη μελέτη της σωματικής άσκησης ως κοινωνικής και πολιτισμικής πρακτικής. Η «διαδικασία του πολιτισμού» και η σχηματιστική (figurational) κοινωνιολογία των Ν. Ελίας και Ε. Ντάννινγκ – Σεξουαλικότητα και ευγονική, «βιοπολιτική» και «λόγος» υπό την οπτική του Φουκώ – Χρήσεις της κοινωνικής τάξης στην ανάλυση του αθλητισμού και της σωματικής κουλτούρας: μαρξιστικές καταβολές, και νέο-μαρξιστικές προσεγγίσεις («μαζική κουλτούρα» και «αλλοτρίωση» – «πεδίο», <i>habitus</i> , «διάκριση» υπό την οπτική του Μπουρντιέ) – Συσχετικές προσεγγίσεις του αθλητισμού, του εθνικισμού και του «κοινωνικού ζητήματος»: τα σπορ ως «επινοημένες παραδόσεις» (E. Hobsbawm) – Ιστορία των ανδρισμών και αθλητισμός: τα παραδείγματα των αγγλικών <i>public schools</i> και της <i>muscular Christianity</i> – Η φεμινιστική κριτική: η εισαγωγή του φύλου (<i>gender</i>) στην ανάλυση των πρακτικών σωματικής άσκησης. 3β. Μοντέρνοι Καιροί ή το αθλητικό φαινόμενο στον αναπτυσσόμενο βιομηχανικό κόσμο (τέλη 19^{ου} αιώνα και 20ός): Η διάχυση των σπορ στην «περιφέρεια»: Βρετανική αυτοκρατορία και η διάχυση των σπορ στις αποικίες – ο ρόλος των σπορ στην αποικιοκρατία και τον πολιτισμικό ιμπεριαλισμό – Η κριτική μελέτη του ερασιτεχνικού Ολυμπιακού κινήματος: μια «επινοημένη παράδοση» του δυτικού εθνοκεντρισμού, με ταξικό και έμφυλο περιεχόμενο – Η κοινωνική διάχυση: ο «εργατικός» αθλητισμός – ο «γυναικείος» αθλητισμός – σπορ και έλεγχος της νεότητας – ο αθλητισμός στην υπηρεσία του φασισμού και του ρατσισμού – Μεταπολεμικός αθλητικός κόσμος: μια νέα γραφειοκρατικοποίηση, παγκοσμιοποίηση και επαγγελματικοποίηση του αγωνιστικού αθλητισμού υψηλών επιδόσεων – η ταχύτατη «αθληματοποίηση» των πρακτικών της αναψυχής: ο αθλητισμός ως θέαμα – Για τη μελέτη των παραπάνω: νέες προσεγγίσεις και έννοιες των κοινωνικών επιστημών και της κοινωνικής ιστορίας: έμφαση στις σύγχρονες συσχετικές προσεγγίσεις τάξης, φύλου, έθνους και φυλής. 4. Γυμναστική, σπορ και σωματική κουλτούρα στην ελληνική κοινωνία (19^{ος} και 20ός αι.): Ένα νέο πεδίο της κοινωνικής-πολιτισμικής ιστορίας της νεότερης Ελλάδας – Κριτική της «διαχρονικής συνέχειας» της σωματικής αγωγής των Ελλήνων ως υπο-αφηγήματος της «τρισχίλιτους συνέχειας του ελληνικού έθνους» – Διάκριση αθλητικής ιστορίας και ιστορίας του αθλητισμού – Παραδείγματα σύγχρονων ιστοριογραφικών προσεγγίσεων και ερευνών.	
--	--

ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	- Πρόσωπο με πρόσωπο μέσα στην τάξη, όπου, αναπτύσσεται συζήτηση-ανάλυση κειμένων της βιβλιογραφίας και παρουσιάζονται εργασίες των φοιτητών/φοιτητριών. - Πρόσωπο με πρόσωπο επικοινωνία με τους/τις φοιτητές/φοιτήτριες στο γραφείο για καθοδήγηση της μελέτης τους για τη γραπτή μορφή των εργασιών.	
	ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ. Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις - συζητήσεις	39
	Προετοιμασία κειμένου και ανάλυση βιβλιογραφίας	26
	Αυτοτελής Μελέτη	60
	Σύνταξη εργασίας	25
	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	150

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Η αξιολόγηση της συνολικής επίδοσης (100%) των φοιτητών/φοιτητριών στο σεμινάριο γίνεται με τον ακόλουθο τρόπο και με βάση τα παρακάτω κριτήρια: 1. Συμμετοχή στον επιστημονικό διάλογο στο πλαίσιο του σεμιναρίου: 10% 2. Ανάλυση θέματος και προφορική παρουσίαση εργασίας: 20% 3. Έρευνα θέματος και γραπτή παρουσίαση εργασίας: 70% Η γλώσσα αξιολόγησης είναι τα ελληνικά (οι φοιτητές ERASMUS που δεν έχουν επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν εργασία ή να δώσουν εξετάσεις στα αγγλικά ή τα γαλλικά).
---	---

(4) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη Βιβλιογραφία: [με έντονη γραφή είναι τα προτεινόμενα συγγράμματα στον Εύδοξο]

- Νόρμπερτ Ελίας - Έρικ Ντάνινγκ, *Αθλητισμός και ελεύθερος χρόνος στην εξέλιξη του πολιτισμού*, μτφρ. Σούζυ Χερδάρη - Γιώτα Κακαρούκα, επιμ.-εισαγωγή Π. Κυπριανός, Δρομέας: Αθήνα 1998.
- Anne Fausto-Sterling, «Αντιμαχόμενοι δυϊσμοί: Άνδρας ή γυναίκα;», περ. *Σύγχρονα Θέματα* 85 (Ιούλιος 2004), (αφιέρωμα: «Αθλητισμός»), σ. 31-33.
- **Γιάννης Ζαϊμάκης - Ελένη Φουρναράκη (επιμ.), *Κοινωνία και αθλητισμός στην Ελλάδα. Κοινωνιολογικές και ιστορικές προσεγγίσεις*, Αλεξάνδρεια: Αθήνα 2015.**
- Eric Hobsbawm - Terence Ranger (επιμ.), *Η επινόηση της παράδοσης*, μτφρ. Θανάσης Αθανασίου, Θεμέλιο: Αθήνα 2004.
- Χριστίνα Κουλούρη, *Αθλητισμός και όψεις της αστικής κοινωνικότητας. Γυμναστικά και αθλητικά σωματεία 1870-1922*, Ιστορικό Αρχείο Ελληνικής Νεολαίας (Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς) - Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών Ε.Ι.Ε.: Αθήνα 1997.
- Χριστίνα Κουλούρη (επιμ. - εισαγωγή), *Αθήνα, πόλη των Ολυμπιακών Αγώνων (1896-1914)*, Διεθνής Ολυμπιακή Ακαδημία: Αθήνα 2003.
- Δήμητρα Μακρυνιώτη (επιμ. - εισαγωγή), *Τα όρια του σώματος. Διεπιστημονικές προσεγγίσεις*, μτφρ. Κώστας Αθανασίου, Κική Καψαμπέλη, Μαριάννα Κονδύλη, Θόδωρος Παρασκευόπουλος, Νήσος: Αθήνα 2001.
- Dominic Malcolm, «Οι ολυμπιακοί αγώνες στην αρχαιότητα και τη νεωτερικότητα. Ο ρόλος της βίας για την κατανόηση της ανάπτυξης του αθλητισμού», περ. *Σύγχρονα Θέματα* 85 (Ιούλιος 2004), (αφιέρωμα: «Αθλητισμός»), σ. 13-17.
- Μισέλ Φουκώ, *Ιστορία της σεξουαλικότητας*, τ. 1: *Η δίψα της γνώσης*, μτφρ. Γκλόρυ Ροζάκη, επιμ. Γ. Κρητικός, Ράπτας: Αθήνα 1978.
- Ελένη Φουρναράκη, «Σωματική αγωγή των δύο φύλων στην Ελλάδα του 19ου αιώνα», στο *Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου: Οι χρόνοι της Ιστορίας. Για μια ιστορία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας*, ΙΑΕΝ/ΓΓΝΓ - ΚΝΕ/Ε.Ι.Ε.: Αθήνα 1998, σ. 293-315.
- Ελένη Φουρναράκη, «Κατασκευάζοντας το ελληνοπρεπές σώμα: έμφυλες και ταξικές σημασιοδοτήσεις της άθλησης και της εθνικής ταυτότητας στη συγκυρία των Ολυμπιακών Αγώνων του 1896», στο: Γλαύκη Γκότση - Ανδρονίκη Διαλέτη - Ελένη Φουρναράκη (επιμ.), *Το φύλο στην ιστορία: αποτιμήσεις και παραδείγματα*, Ασίνη: Αθήνα 2015, σ. 303-338.
- **Georges Vigarello, *Από το παιχνίδι στο αθλητικό θέαμα. Η γέννηση ενός μύθου*, μτφρ. Λία Βουτσοπούλου, επιμ. Νάσια Ντινοπούλου, Αλεξάνδρεια: Αθήνα 2004.**
- Susan Bandy - Annette R. Hoffman - Arnd Krüger (επιμ.), *Gender, Body and Sport in Historical and Transnational Perspectives*, Verlag Dr Kovac: Αμβούργο 2008
- Susan K. Cahn, *Coming on Strong: Gender and Sexuality in Twentieth-Century Women's Sport*, Harvard University Press: Κέμπριτζ - Μασαχουσέτη - Λονδίνο 1994.
- Eric Dunning - Chris Rojek (επιμ.), *Sport and Leisure in the Civilizing Process: Critique and Counter-critique*, Τορόντο 1992.
- Eleni Fournaraki - Zinon Papakonstantinou (επιμ.), *Sport, Bodily Culture and Classical Antiquity in Modern Greece*, Routledge: Λονδίνο - Νέα Υόρκη 2011
- Richard Giulianotti (επιμ.), *Sport and Modern Social Theorists*, Palgrave/Macmillan, 2004
- Allen Guttman, *From Ritual to Record: The Nature of Modern Sports*, Columbia University Press: Νέα Υόρκη 1978.
- Jennifer Hargreaves, *Sporting Females. Critical Issues in the History and Sociology of Women's Sport*, Routledge: Λονδίνο - Νέα Υόρκη 1994.

- Alexander Kitroeff, *Wrestling with the Ancients: Modern Greek Identity and the Olympics*, Greekworks com., Νέα Υόρκη 2004.
- John Lowerson, *Sport and the English middle classes 1870-1914*, Manchester U. P.Q Μάντσεστερ και Νέα Υόρκη, 1993.
- Michael A. Messner - Donald F. Sabo (επιμ.), *Sport, Men and the Gender Order: Critical Feminist Perspectives*, Human Kinetics Books: Σαμπέιν Ιλινόις 1990.
- George L. Mosse, *The Nationalization of the Masses. Political Symbolism and Mass Movements in Germany from the Napoleonic Wars through the Third Reich*, Howard Fertig: Νέα Υόρκη 1975.
- Georg L. Mosse, *The Image of Man: The Creation of Modern Masculinity*, Oxford University Press: Νέα Υόρκη – Οξφόρδη 1998.
- Roberta J. Park - Patricia Vertinsky (επιμ.), *Women, Sport, Society: Further Reflections – Re-Affirming Mary Wollstonecraft*, Routledge: Λονδίνο – Νέα Υόρκη 2011.
- *Thirdspace: A Journal of Feminist Theory and Culture* 9/2 (2010), αφιέρωμα «Gender, Sport and the Olympics», επιμ. Kim Toffoletti.
- Neil Tranter, *Sport, Economy and Society in Britain 1750-1914*, Cambridge U. P.: Κάιμπριτζ 1998.
- Patricia A. Vertinsky, *The Eternally Wounded Woman: Women, Exercise and Doctors in the Late Nineteenth Century*, Manchester University Press: Μάντσεστερ 1990.

Σχετιζόμενα ακαδημαϊκά περιοδικά:

- Αθλητισμός και Κοινωνικές Επιστήμες
- *Athens Journal of Sport*
- *European Journal of Sports & Exercise Science*
- *International Journal of the History of Sport*
- *Journal of Sport Sciences*
- *Journal of Sport History*
- *Sport and Society*
- *Sport, Education and Society*